

Ірина Миколаївна МИКИТАСЬ,

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри пенітенціарної діяльності
Інституту кримінально-виконавчої служби, Київ, Україна

КОРУПЦІЯ В ДЕРЖАВНІЙ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ

Корупція це один з основних факторів, який не дозволяє ефективно функціонувати органам державної влади, порушуючи стабільність самої держави. Небезпека корупції являє собою серйозну перешкоду на шляху розвитку України. Корупція створює загрозу національній безпеці та демократичному розвитку держави. Саме тому ця проблема є дуже актуальною.

Розглядаючи причини корупції виникають певні труднощі. На думку О. О. Акімова, за змістом можна виділити такі групи безпосередніх причин та умов розвитку корупції: «... політичні (замкнутість системи управління, її повільний розвиток, відсутність системи виховання патріотичних почуттів, моральних якостей, поверховість при проведенні антикорупційної політики, відсутність державної ініціативи щодо створення громадських формувань, незалежних недержавних структур для зростання активності населення у боротьбі з корупцією); економічні (несприятливий режим діяльності підприємств; відсутність прозорості багатьох економічних процесів; на тлі багатих державні службовці не мають навіть помірного достатку); правові (відсутність цілісної системи антикорупційних засобів, невизначеність відповідальності за корупційні діяння, формальний характер чинної системи декларування доходів, неповне визначення суб'єктів, нецілеспрямованість правоохоронних органів щодо виконання правових вимог при виявленні корупційних діянь, викритті винних у їх учиненні); організаційно-управлінські (відсутність чіткої регламентації діяльності посадових осіб, поширеність у кадровій політиці випадків заміщення посад через знайомство, відсутність механізмів унеможливлення прийняття на службу лідерів і членів злочинних угруповань та здійснення ними кар'єри, відсутність окремих працівників, які контролювали б цю сферу); соціально-психологічні (нерозвиненість громадянської свідомості, корислива спрямованість державних службовців, професійна та моральна деформація частини керівників, що виявляється у по-благливному ставленні до корупції) тощо» [1, с. 186].

Корупція є однією з найважливіших проблем сьогодення. Адже коли злочин здійснюють люди в погонах, то такий випадок завжди викликає резонанс серед громадськості.

Корупційні прояви в Державній кримінально-виконавчій службі України створюють недовіру, руйнують авторитет всього персоналу Корупція дискредитує право як універсальний регулятор суспільних відносин, перетворюючи його на засіб задоволення приватних і корпоративних інтересів. Вона змінює сутність правоохоронної діяльності

відповідних державних органів, які за корумпованості їх посадових осіб перестають виконувати функцію охорони права і перетворюються на інструмент розправи над невинними особами або інструмент неправомірного задоволення особистих чи групових інтересів певних осіб, у тому числі самих посадових осіб таких органів [2, с. 92].

Б. Б. Казак зазначає, що загроза корупції (чи підкупу) перегукується зі зрадою і шпигунством, які можуть бути їх спонукальним мотивом. Ця загроза стає небезпечною через те, що державний апарат у такій ситуації починає виконувати не свої функції, використовує державну службу в інтересах тих, хто платить більше [3]. В. В. Лунєєв стверджує: «... корупція стала нашою конституцією, а безвідповідальність за неї – повсякденною практикою» [4, с. 20].

І. І. Вершков, С. Б. Погодін вважають, що корупція в правоохоронній системі підриває віру населення у здатність органів влади до позитивних дій в інтересах усього суспільства, піднімаючи вирішення проблеми на вищий політичний рівень. У такій ситуації надання широкої гласності результатам антикорупційної роботи може не тільки зберегти, але і збільшити кредит політичної довіри в суспільстві. Важливо при цьому забезпечити професіоналізм, об'єктивність і попереджуючий характер інформування населення [5, с. 70].

Однозначно, корупційні відносини виникають у порядку реалізації публічно-правового регулювання відносин у сфері діяльності пенітенціарної служби, яка має відповідні особливості. Такі особливості пов'язані не тільки з численністю об'єктів управління, а також із предметами регулювання, пов'язаними між собою спільним інтересом.

І. Л. Хромов вважає, що специфікою соціальних відносин між засудженими та адміністрацією виправних установ, що обумовлюють корупційну поведінку співробітників, є те, що сфера виконання покарання має дуже високий рівень пристосування до існуючої соціально-економічної ситуації. Така особливість є наслідком того, що жодний з напрямів людської діяльності не акумулює в собі таке розмаїття соціальних, виробничих, психологічних, економічних, ідеологічних, національних і інших факторів, як це характерно для корупції. У рівні поширеності корупції відображається і рівень правової свідомості посадових осіб, і розробленість законодавства, і прояв соціально-економічної та кримінальної політики держави [183, с. 44].

Отже, корупція в Державній кримінально-виконавчій службі України це один із проявів корупції в системі органів державної влади. Корупція

може проявлятися в різних формах, серед яких найбільш небезпечними є вчинення особою, уповноваженою на виконання функцій держави, посадових злочинів: зловживання владою або посадовим становищем, перевищення службових повноважень,

одержання хабара та розкрадання державного майна шляхом зловживання службовим становищем. Таке негативне явище, здатне вражати різні види органів державної влади та напрями їх діяльності.

Список бібліографічних посилань

1. Акімов О. О. Психологічні аспекти проявів корупції в державному управлінні. *Державне управління: теорія та практика*. 2014. № 1. С. 181–188.
2. Старицька О. Теоретичні аспекти корупції в органах державної влади. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 2 (182). С. 90–93.
3. Казак Б. Б. Источники и угрозы безопасности уголовно-исполнительной системы. *Безопасность уголовно-исполнительной системы*. 2008. № 1. С. 26–30.
4. Лунеев В. В. Коррупция в России. *Государство и право*. 2007. № 11. С. 20–27.
5. Вершков И. И., Погодин С. Б. Борьба с коррупцией в условиях состязательного процесса. *Право и политика*. № 5. 2004. С. 68–72.
6. Хромов И. Л. Коррупционная ситуация в уголовно-исполнительной системе: криминологические и уголовные проблемы. *Вестник Владимирского юридического института*. 2011. № 1. С. 36–45.

Одержано 14.02.2017